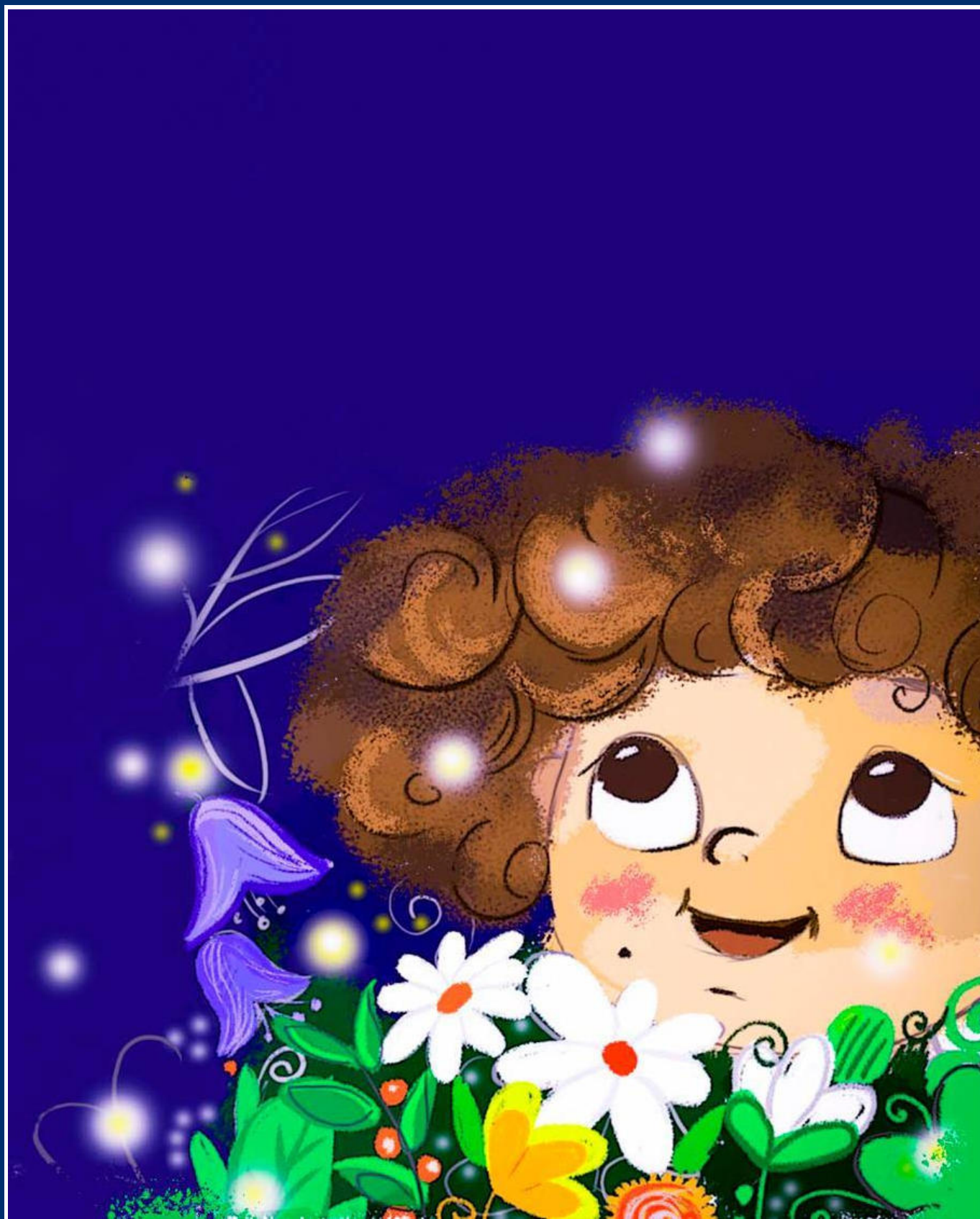

Дина ыр чыгарганда

Автор: Алла Пятибратова
Которгон: Сулайман Рысбаев
Сүрөтчү: Таттыбүбү Ырысбай

Дина ыр чыгарганда

Автор: Алла Пятибратова
Которгон: Сулайман Рысбаев
Сүрөтчү: Таттыбүбү Ырысбай

Кыргыз тилинде
Бишкек 2023

Copyright © 2023, Бул чыгарма Creative Commons Attribution 4.0 Эл аралык лицензиясы
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) боюнча лицензияланган”

<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Бул ишти коммерциялык максаттарда колдоно аласыз. Бул чыгарманы адаптациялап, толуктай аласыз. Авторлордун, иллюстраторлордун ж.б. автордук укугун жана өздүк маалыматтарын сакташыңыз керек.

«Дина чыгарган ыр» (кыргыз тилинде), автор Алла Пятибратова, которгон Сулайман Рысбаев, сүрөтчү Таттыбүбү Ырысбай

Бул басылма АКШнын эл аралык өнүктүрүү боюнча агенттиги (USAID) аркылуу көрсөтүлгөн Америка элинин колдоосу менен түзүлдү. Басылманын мазмуну USAIDдин же АКШ Өкмөтүнүн пикирин милдеттүү түрдө чагылдырбайт.

Дина ойгонду да, терезеге көз жүгүрттү. Күн алиге чыга элек экен, ошондуктан кыз гүлдөр кантип уйкусуна ойгонорун көрөрүн билип кубанды. Акырын кыңылдап ырдап, Дина кийинди да, короого чыкты, анан бакчаны көздөй жүгүргүсү келип, бирок токтой калды. Ал корккон деле жок, ошентсе да, алиге караңгы бактын ичине мурда кирип көргөн эмес.

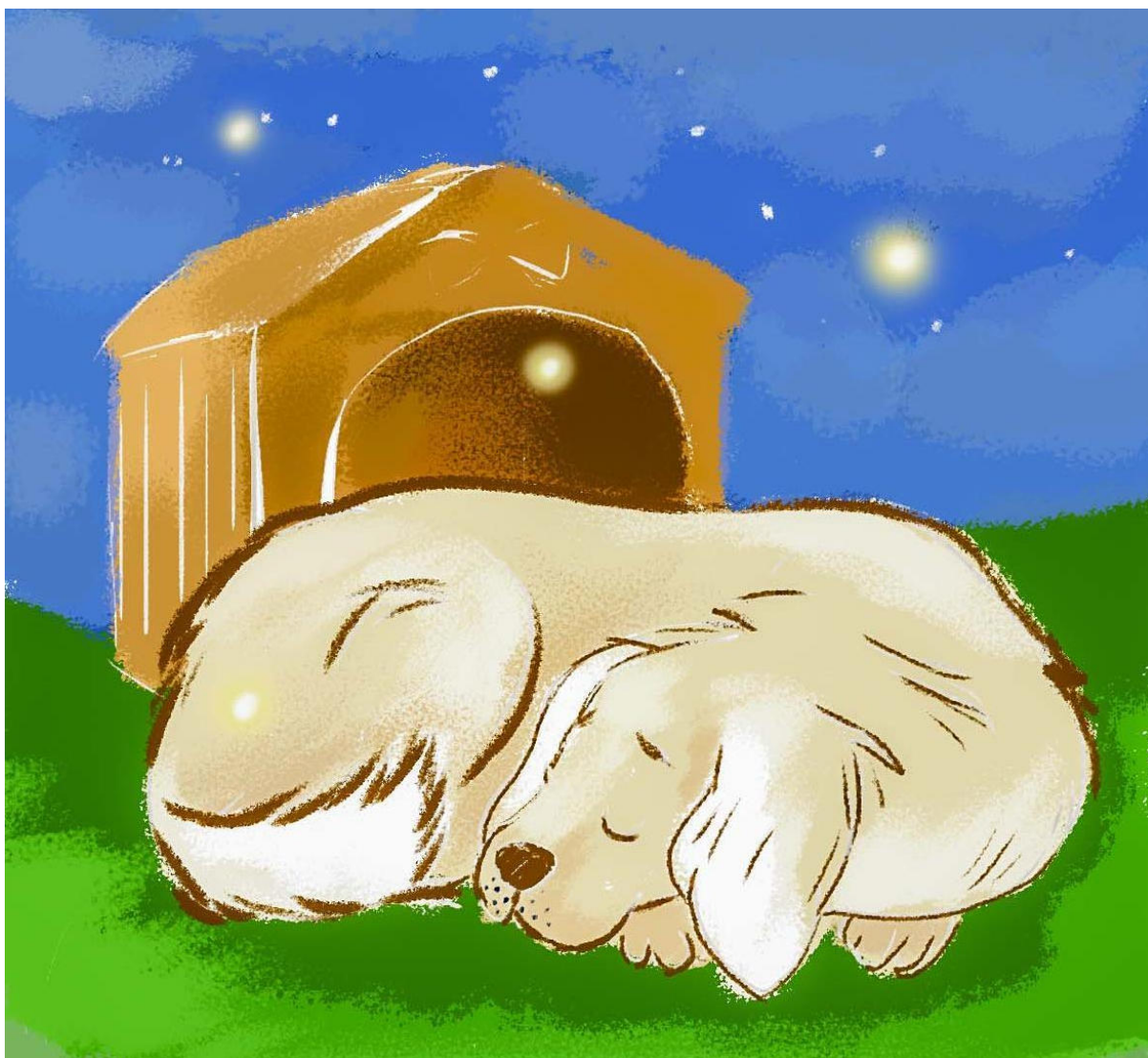
Дина өзүнө «Дөө» деген чоң дөбөттү чакырып алгысы келди.

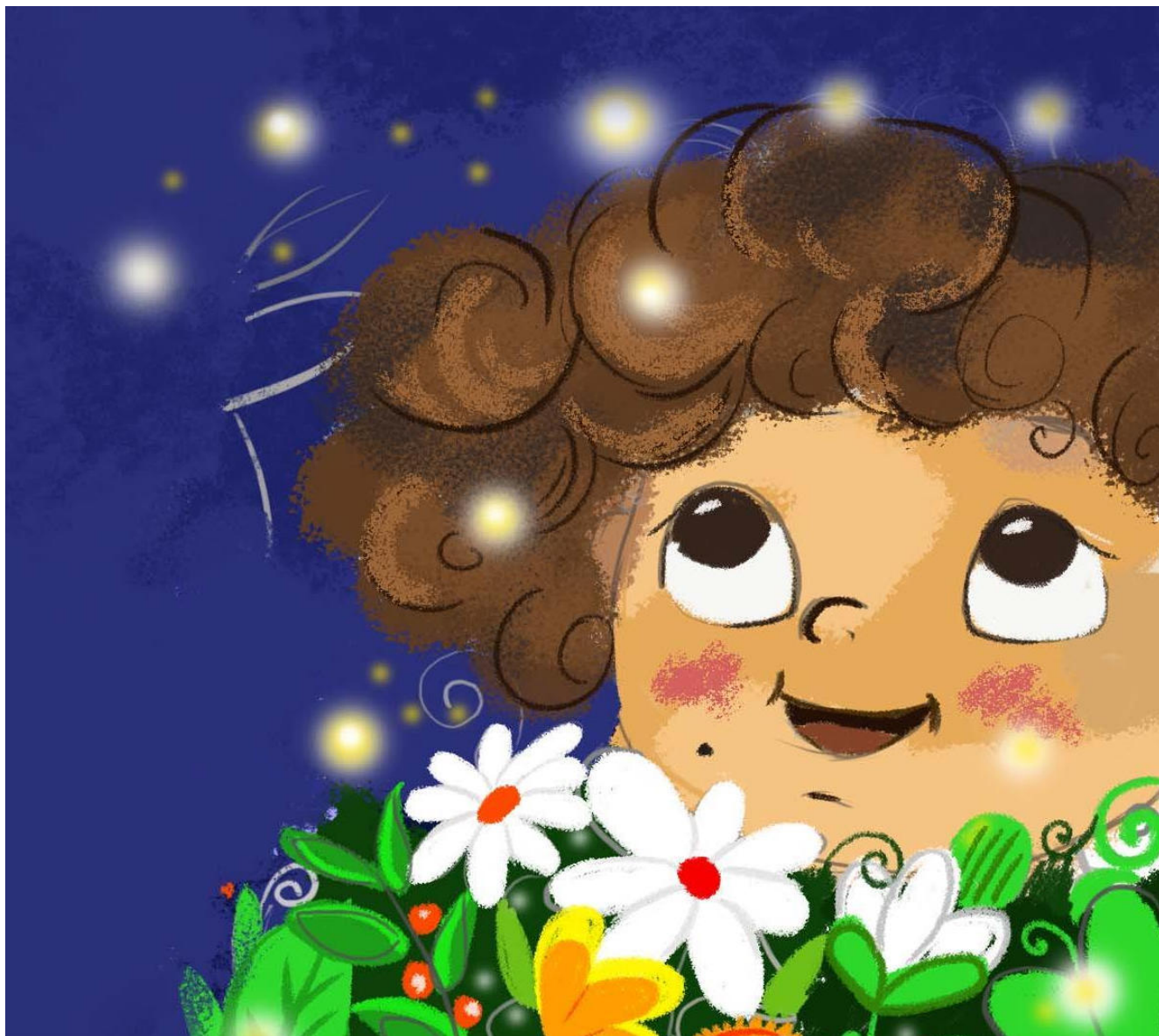
Баары Дөө деген бул дөбөт апсыйган башын буттарына коюп алып өзүнүн кепесинин жанында жаткан. Дөбөт ойгонуп, кызды көрөрү менен, куйругун шыйпаңдатып калды.

– Дөө, жүрү мени менен бак ичине, ал жерден гүлдөр кантип ойгонгонун көрөбүз, – деп өтүндү Дина.

Дөбөт куйругун дагы да шыйпаңдатып, оозун ачып, бир нерсе деп жооп бере тургансып карады. Бирок Дөө эч нерсе дебестен жерге кайрадан жатты да, оозун ачып эстеп алып, көзүн жумду.

– Бул сенин жообуңбу? Мейлиң, мен өзүм эле барам. Сен өмүр бою уктай бересиң...

Дина бакты көздөй ылдамдай басып жөнөдү. Шашыш керек болчу.

Ал жемиш бактар менен дарактардын ортосундагы түркүн гүлдөр өсүп турган аянтчага тез жетип барды. Аңгыча, жарык болду, гүлдөр ойгонуп, башын күндү көздөй бурушту.

Дина демин басып, апапак ромашкалар менен маргариткаларга, көк коңгуроо гүлдөрү менен василькаларга суктана карады. Бул өзүнчө эле сыйкырдай сезилди.

– Кандай гана кооз! – деп шыбырады кыз.

Дина бак ичинде сейилдеп жүрдү. Ал эми шашкан жок. Ал өзүнүн өзгөчө бир каалаган нерсесин жасаганы үчүн, баары жакшыдай сезилди. Анан эле капысынан ыр саптары келе баштады.

Дина ыр чыгара баштаганын, адегенде, билген жок.

Сааттар жана дөңгөлөктөр,

Айланышып, дүкүлдөйт.

Мен бүгүн эрте туруп,

Бакты көздөй жүгүрдүм.

Түркүн гүлдөр ойгонушуп,

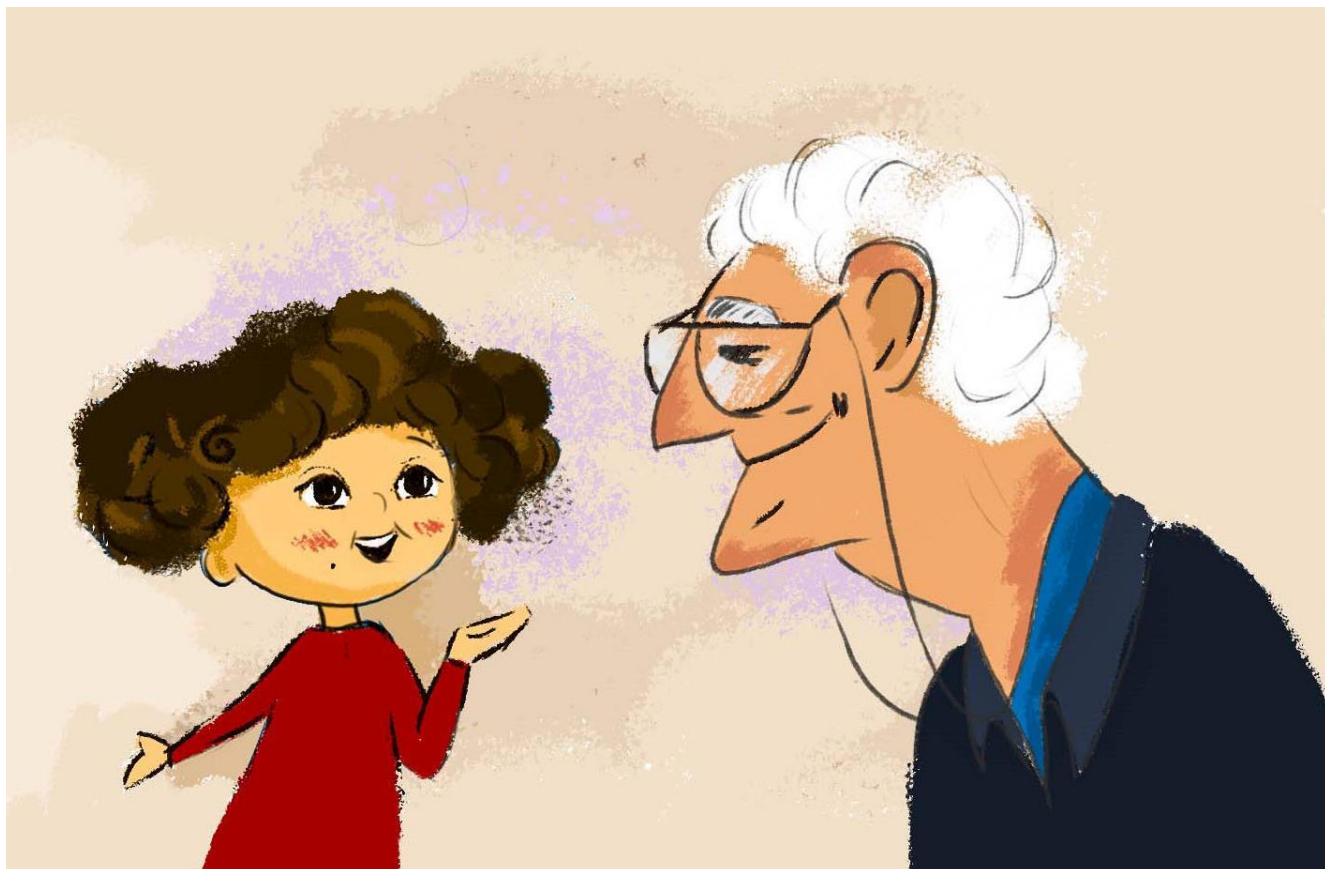
Күнгө салам айтышат.

Айланада бүткүл баары,

Чогулушуп ырдашат,

Кереметчик болушат.

– Ой, ыр болуп калды го! – Дина күлүп, үйдү көздөй жүгүрдү. Ашкана бөлмөдө чоң атасы гренки бышырып жатыптыр. Ал күндө дайыма эрте турар эле да, таттуу тамак даярдап, баарын тойгозууну жакшы көрчү.

– Сен бүгүн чын эле менден мурун турдуңбу? – ал небересин көрүп, таң кала карады.

Дина шыпылдап гүлдөр кантип ойгонорун айтып кирди. Чоң атасы аны жылмайып туруп укту.

– А мен ыр дагы чыгардым! – деди Дина сыймыктануу менен.

Анан ал чыгарган ырын үнүн созуп ырдап да берди. Чоң атага анын ыры абдан жакты жана кол чаап жиберди.

– Чоң ата, «кереметчик» деген сөз барбы? – деп сурады Дина.

Чоң атасы бир аз ойлоно калды да, мындай деди:

– Мен мурда мындай сөздү уккан эмесмин. Балким, бул сөз «кереметтүү» деген сөздөн чыкса керек. Бул сөз эмнени түшүндүрөрүн билесиңби?

– Билем, “кереметчик” – бул, сыйкырчы.

– Ооба, сыйкырчы, адамды таң калтыруучу.

А «кереметчик» кереметтүү нерсени жасаган кичинекей сыйкырчы адам. Сен бул сөздү ойлоп таптыңбы? Анда ошондой сөз болот.

– А, чын эле, сөздү ойлоп табууга болобу?

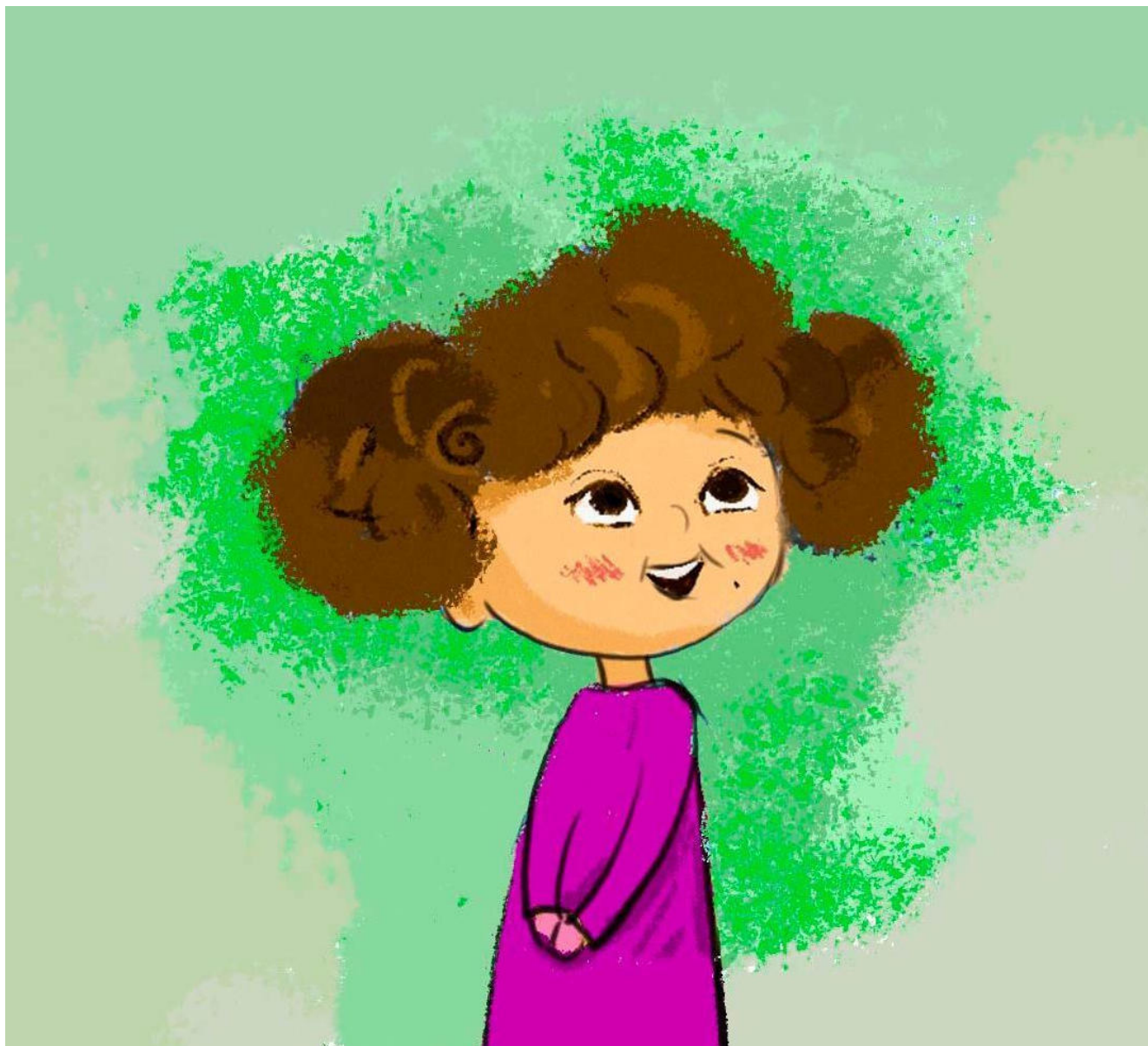
– Ананчы! Алар сенин оюңча, кантип жаралат? Аны адамдар ойлоп табышат да, – деп түшүндүрдү чоң ата.

– Эмнеге? Сөздөр, эмне, азбы?

– Сөздөр өтө-өтө көп. Бирок жаңы нерселер, жаңы түшүнүктөр пайда болгондо, аларды сөз менен атап айтуу керек. Көптөгөн сөздөр тилден чыгып калат, аларды эл унутат, демек алар өлүшөт...

– Кантип сөздөр өлүп калышат? Алар тирүү да болобу? – деп таң калды Дина.

– Сөз дагы тирүү, кызым. Алар дагы төрөлөт, демек, алар дагы өлүшү толук мүмкүн.

– Мына эмесе! Бул тууралуу баарына айтуу керек. Мүмкүн алар тирүү сөздөр менен сүйлөшөрүн билишпейт.

– Айт, – деп макул болду чоң атасы, – Алар азыр уктап жатышат. Азыр сен баргын да жуунуп, мага жардамга кел. Мен сага сөз жөнүндө дагы да кызыктарды айтып берем.

Дина өзүнүн ырын кыңылдап ырдап, жуунууга кетти. «Кереметчик» деген сөздү ал айрыкча сезим менен айтты, анткени аны өзү ойлоп таппады беле. Ал өзүнө абдан жакты!

USAID
АМЕРИКАНЫН ЭЛИНЕН

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ

Автор: Апла Пятибратова
Которгон: Сулайман Рысбаев
Сүрөтчү: Таттыбүбү Ырысбай

USAID "Окуу керемет!" долбоору
Кыргыз Республикасы

